

از سال‌ها قبل، میدان‌های هر شهر، فضای باز و بزرگی برای برپایی بازارها و بازارچه‌ها و ارائه انواع محصولات برای فروش، از جمله میوه و تره‌بار بودند. در شهر مشهد هم سه میدان بار «نوغان»، «رضوی» و «سپاد»، وجود دارد که دو میدان اول، به معاملات خرد میوه و تره‌بار اختصاص یافته اما در میدان بار سپاد، ماجرا کمی متفاوت است؛ به دلیل وسعت فضا، علاوه بر فروش میوه به صورت کیلویی و سبدی به مردم و فروشندگان سطح شهر، معاملات کلان‌تری به شکل کامیونی به مقصد شهرستان‌ها یا دیگر کشورها هم انجام می‌شود که موجب تمایز و برتری این میدان بار بر دیگر میدان‌های بار مشهد شده است. چهاردهمین «سرزده» خراسان رضوی، شرح گشت و گذار ماست در میدان بار سپاد مشهد. با ما همراه باشید.

۱۳۷۶

میدان بار سپاد مشهد، در سال ۱۳۷۶، با هفت خیابان شروع به فعالیت کرد. عضوگیری این میدان بار در سال ۱۳۷۹ کامل شد.

۲۳

مساحت کل میدان بار سپاد با مشاعات، ۲۳ هکتار است.

۳۸۴

در میدان بار سپاد، ۳۸۴ غرفه وجود دارد. مساحت زمین و بارانداز هر غرفه ۲۵۲ متر است.

۴۰۰

۶۰۰ پروانه کسب برای غرفه‌داران میدان بار سپاد صادر شده و هم اکنون حدود ۹۰۰ بار فروش در این مکان، مشغول فعالیت هستند.

گزارش: محمد بهبودی نیا | عکس‌ها: خراسان

اگر شما هم جزو مخاطبان سریال «برادر جان» که همین روزها از شبکه ۳ سیما در حال پخش است، بوده باشید، در جریان هستید که شخصیت‌های مثبت و منفی این مجموعه، در فضای میدان بار مشغول به کارند و «کریم بوستان»، با نقش آفرینی تحسین شده «علی نصیریان»، در جایگاه یک بزرگ‌تر در ستکار و منصف و قابل احترام، حضور موثر و پرتنگی در سرو سامان دادن به هرج و مرج و تنش‌هایی دارد که اتفاق می‌افتد. همزمانی پخش این مجموعه با تهیه گزارش سرزده از میدان بار مشهد که از اشتفتگی و نبود نظارت رنج می‌برد، جای خالی یک بزرگ‌تر، کسی که هرج و مرج موجود را مدیریت کند، به یادمان می‌آورد.

شلوغی و ترافیک و جای خالی ماموران راهنمایی و رانندگی

قبل به دلیل مصادف شدن با شب قدر، تمامی ماموران راهنمایی و رانندگی در حال آماده

● «حیدر ساکن» رئیس اتحادیه بارفروشان مشهد هم در باره ترافیک شدید میدان بار سپاد توضیح می‌دهد: «ما چندین سال است با تعدادی از ماموران راهنمایی و رانندگی، قراردادهایی به صورت شفقتی و ساعتی امضا کرده ایم تا در میدان بار حضور پیدا کنند و ترافیک را سرو سامان دهند و حقوق دریافت کنند. اما این کار بی‌فایده است و ترافیک همچنان ادامه دارد.» وی در پاسخ به این سوال که بالاخره چاره چیست می‌گوید: «شاید یکی از راه‌های موثر، تغییر شیوه‌های فروش باشد. باید هر غرفه دار و فروشنده ای، حریم دیگر غرفه‌ها را برای فروش میوه رعایت کند ولی چون اختیارات اتحادیه در داخل میدان بار محدود است، مانعی توانیم به صورت مستقیم کاری کنیم که ترافیک از میان برداشته شود. چاره قطع برای جلوگیری از این تخلفات و دیگر مشکلات، پلمب کردن واحدهاست که این کار هم به دلیل همکاری نکردن برخی سازمان‌ها تا امروز محقق نشده است.»

فروش سیب زمینی در کارتن، با هدف سود بیشتر

یکی دیگر از مشتریان میدان بار، گله می‌کند: «قبلا که قیمت سیب زمینی پایین بود، آن را در کیسه‌های توری با وزن ناچیز به ما می‌فروختند اما این روزها که قیمت سیب زمینی بالا رفته، آن را در کارتن می‌فروشند! دلیلش هم چیزی نیست جز افزایش وزن و قیمت نهایی سیب زمینی که وقتی در

● رئیس اتحادیه بارفروشان مشهد در این باره توضیح می‌دهد: «برخی از گونه‌های سیب زمینی که از مناطقی مثل گرگان به مشهد می‌رسد، اگر داخل کیسه قرار بگیرد، به کلی سیاه می‌شود و باید حتما در کارتن عرضه شود. ولی این موضوع مثلا در باره سیب زمینی‌های همدان و آذربایجان صدق نمی‌کند و این ادعا در باره فروش سیب زمینی در کارتن بر اساس نوسان قیمت، صحیح نیست و آن را رد می‌کنم.»

چرا واحدهای متخلف میدان بار، پلمب نمی‌شوند؟

نشان می‌دهد میدان باری‌ها به شکلی و به دلایلی روی مسئولان، نفوذ دارند.»

● «ساکن» رئیس اتحادیه بارفروشان مشهد در این باره توضیح می‌دهد: «بحث نفوذ نیست، راستش ما به واسطه شرایط فیزیکی میدان بار، قادر به پلمب کردن کامل غرفه‌ها نیستیم (چرا که صاحبان غرفه‌ها، می‌توانند بدون استفاده از غرفه، بارشان را روی کامیون و پشت وانت بار بفروشند) و تنها می‌توانیم بخشی از غرفه را پلمب و از دسترس خارج کنیم که تازه وقتی در همین حد هم اقدام می‌کنیم، فردای آن روز صاحبان غرفه بدون هیچ واهمه‌ای پلمب را باز می‌کنند و وقتی به سازمان تعزیرات اطلاع می‌دهیم که پلمب باز شده، یک ماه طول می‌کشد تا موضوع را بررسی و دوماه زمان می‌برد تا غرفه‌دار آنها ۲۰۰ هزار تومان جریمه کنند، رقمی که نسبت به درآمد غرفه‌داران، مثل جوک می‌ماند. از طرف دیگر مکاتبات ما با اماکن هم برای پلمب واحدهای متخلف، بی‌فایده است و در نتیجه اثر این پلمب‌ها صفر و همه چیز یک دور باطل است. بهترین راه حل این است که سازمان‌های مسئول، اختیارات اتحادیه را بیشتر کنند.»

گزارش «سرزده» از میدان تره‌بار مشهد که زیر بار مشکلات، کمر خم کرده است

جای خالی «کریم بوستان» در میدان بار مشهد

چرا مشکل ناخالص فروشی میوه، یک‌بار برای همیشه حل نمی‌شود؟

سبدمیوه به مغازه من می‌رسد، من هم مجبورم آن را به قیمت میوه به مردم بفروشم. خب مردم چه گناهی کرده‌اند و چرا باید تاوان کوتاهی ما را بدهند؟»

کمی جلوتر، با یکی از فروشنده‌های میوه در شهر که برای خرید میوه به میدان بار آمده همکلام می‌شوم که گله می‌کند: «یکی از مشکلات همیشگی ما در میدان بار، مسئله خالص فروشی میوه است که سال‌هاست به آن اعتراض داریم و هنوز حل نشده است. چرا اما باید یک سبد ۴۵۰ گرمی را که شاید دو هزار تومان هم قیمت نداشته باشد، به قیمت میوه، مثلا کیلویی ۱۰ تا ۱۲ هزار تومان بخریم؟ چرا وزن سبدها را از قبل مشخص و از وزن و هزینه کل، کم نمی‌کنند؟ وقتی هم اعتراض می‌کنیم، غرفه‌داران می‌گویند ما هم میوه را با سبزش از کشاورز خریده ایم! نه اتحادیه در بار فروشان و نه اتاق اصناف، هیچ کدام در این باره کاری انجام نمی‌دهند و طبیعتا وقتی

● «حیدر ساکن» در پاسخ به این انتقاد می‌گوید: «از آن جا که میوه‌های ارائه شده در میدان بار سپاد، از استان‌های مختلف به این جا می‌رسد، طرح تعیین وزن سبدهای میوه، باید در تمام کشور اجرا شود؛ یعنی کل کشاورزان و خریداران و فروشندگان میوه در کشور، این مسئله را رعایت کنند و پایبند باشند. نمی‌شود که من وقتی می‌خواهم از شمال پرتقال بخرم، مجبور باشم میوه را به همراه جبهه وزن نشده، خریداری کنم ولی در زمان فروش، قیمت جعبه را کسر کنم. ما بارها این درخواست را برای مسئولان در تهران مطرح کرده ایم اما تا امروز اتفاقی خاصی نیفتاده است.»

نبود نظارت بر قیمت‌گذاری محصولات و نبود فهرست قیمت در غرفه‌ها

تمام این سال‌ها، چیزی به اسم قیمت گذاری در میدان بار ندیدم و وجود نداشته است. وقتی بار زیاد است، قیمت پایین است و وقتی بار کم است، قیمت بالاست. وقتی هم که یک محصول صادر می‌شود، وضعیت وخیم می‌شود. چون صادرات هم فکر شده و مدیریت شده نیست.»

● «ساکن» در این باره توضیح می‌دهد: «متأسفانه همین طور است. در میدان بار، عرضه و تقاضا تعیین کننده قیمت محصولات است و قیمت مشخصی برای هیچ چیزی وجود ندارد. ما بارها به غرفه‌داران تذکر داده ایم که باید قیمت میوه‌های ارائه شده در غرفه خود را روی تابلو بنویسند و جلوی چشم نصب کنند. اما متأسفانه وضع این قوانین، به این دلیل که ضمانت اجرایی ندارد و بازدارنده نیست، بی‌فایده است. وقتی بارسان اتاق اصناف، تعزیرات، اماکن و سازمان صنعت و معدن هم به میدان بار می‌آیند، در نهایت غرفه دار متخلف را ۲۰۰ هزار تومان جریمه می‌کنند که باتوجه به گردش مالی بالای حساب میدان باری‌ها، این رقم جریمه تأثیر سلبی ندارد.»

انتقاد از عملکرد تأمین اجتماعی

در ادامه، به تعدادی از کارگران بازار برمی‌خورم که بدون بیمه و حقوق ثابت به کار مشغول هستند و گلا به‌هایی مبنی بر نداشتن بیمه و حقوق مناسب مطرح می‌کنند.

● «حیدر ساکن» در باره وضعیت کارگران میدان بار می‌گوید: «در میدان بار تعداد زیادی کارگر مشغول به کارند که بیمه هستند و طبق قانون کار حقوق می‌گیرند اما عده‌ای دیگر، حاضر به فعالیت با حقوق مصوب اداره کار نیستند و معتقدند این حقوق باتوجه به سنگینی کاری که انجام می‌دهند به صرفه نیست و ترجیح می‌دهند به صورت آزاد کار کنند و در قبال کارهایی که انجام می‌دهند، حقوق می‌گیرند، اما بیمه نیستند. هر چند که این شرایط، انتخاب خودشان است اما تا حدودی می‌شود به آن‌ها حق داد. زیرا گاهی قوانین بیمه، به یک عامل بازدارنده تبدیل می‌شود که هم کارگران را از بیمه شدن فراری می‌دهد و هم فشار زیادی به کارفرمایان وارد می‌آورد.»

مردم در صورت مشاهده تخلف به کجا شکایت کنند؟

رئیس اتحادیه بارفروشان مشهد در پاسخ به این سوال که مردم در صورت مشاهده تخلفات در این حوزه، به کجا باید شکایت کنند می‌گوید: «ما در اتحادیه به شکایات مردمی رسیدگی می‌کنیم و مردم می‌توانند با مراجعه به وبسایت میوه و تره بار مشهد به نشانی www.bazar-mashad.com شکایاتشان را ثبت کنند.

با شماره‌های ۹۳-۹۲-۹۱-۰۵۱۳۷۲۸۲۹۹۰ تماس بگیرید.